

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик початкової освіти

Дипломна робота
магістра

з теми: **«ІННОВАЦІЇ У ЗМІСТІ ТА ФОРМАХ ОРГАНІЗАЦІЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ»**

Виконала: студентка II курсу
PO2p - M19z групи
спеціальності 013 Початкова освіта
Стасюк Олена Дмитрівна

Керівник: **Московчук Л. М.**,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач

Рецензент: **Гудима Н. В.**,
кандидат філологічних наук,
доцент

Кам'янець-Подільський – 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ТА ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	8
1.1 Зміст сучасних реформ у початковій школі.....	8
1.2 Інноваційні форми організації навчальної діяльності молодших школярів.....	26
1.3 Психологічні особливості навчання здобувачів початкової освіти в умовах розвитку електронного освітнього простору.....	46
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	55
2.1 Діагностика рівнів розвитку пізнавальних процесів психіки молодших школярів.....	55
2.2 Упровадження компенсаторно-нейтралізуючих здоров'язберезувальних технологій у процес дистанційного навчання молодших школярів.....	66
2.3 Аналіз результатів педагогічного експерименту	77
ВИСНОВКИ	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86
ДОДАТКИ	94
Додаток А Методика виявлення стійкості уваги.....	94
Додаток Б Методика виявлення обсягу словесно-логічної пам'яті.....	95
Додаток В Методика виявлення рівня розвитку вербально-логічного мислення...96	96
Додаток Г Методика визначення суттєвих ознак поняття.....	97
Додаток Д Методика визначення спостережливості.....	98
Додаток Е Методика виявлення переважних мотивів до навчання.....	99

ВСТУП

На початку XXI ст. радикально змінюється державна освітня політика в Україні. Розпочалося становлення нових парадигм освіти, орієнтованих на входження нашої країни у світовий освітній простір, поглиблюються тенденції диференціації освіти. Реалізація принципу варіативності дає змогу педагогічним колективам освітніх закладів обирати і конструювати педагогічний процес за будь-якими моделями, зокрема й авторськими. Це супроводжується суттєвими позитивними змінами в педагогічній теорії й практиці: розроблення різних варіантів змісту освіти, використання можливості сучасної дидактики у підвищенні ефективності освітніх структур; здійснення наукових розроблень і практичним обґрунтуванням нових педагогічних ідей і технологій.

Наукова громадськість України звертає увагу на неадекватність принципів традиційного навчання, що орієнтоване на передавання знань, умінь і навичок, вимогам сучасного суспільства до особистості.

Подолання кризи сучасної освіти можливе завдяки інтенсивному реформуванню її відповідно до вимог часу, у процесі формування принципово нової системи загальної освіти, яка поступово замінюватиме традиційну. Пріоритетними завданнями сучасної освіти є навчання навчатися, навчання працювати, навчання співіснувати, навчання жити. Освітній процес має мати практичну спрямованість, створювати умови для саморозвитку та самовираження учнів, урахувати їх індивідуальні особливості. Становлення оновленої освіти передбачає перехід освітньої системи до функціонування на нових засадах дитиноцентристського, компетентнісного та діяльнісного підходів.

Загальні концептуальні положення щодо змісту і форм сучасної освіти, її організації і стратегії розвитку встановлюють Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр., новий Закон України «Про освіту» (2017 р.), концепція «Нова українська школа» та Державний стандарт початкової освіти (2018 р.).

Прагнення до змін, зняття певних обмежень на інноваційну діяльність прислужилися зародженню інноваційного руху в системі освіти. Неабиякі можливості для якісних змін в освіті пов'язані з інтенсивним розвитком засобів комунікації та інформаційних технологій.

На сучасному етапі ключовою реформою Міністерства освіти і науки України є формування Нової української школи. Йдеться не про традиційне реформування школи, а про суттєвий перегляд основних засад та принципів створення освітнього середовища сучасної школи, яке би максимально відповідало потребам, цінностям, а також психофізіологічним особливостям, потенціалу розвитку сучасного школяра.

Особлива роль в системі неперервної освіти належить початковій школі. У початкових класах неприпустимим є педагогічний брак. Тому для успішної реалізації інноваційних змін у початковій освіті належну увагу потрібно звертати на те, щоб інноваційні зміст, форми, методи навчання і виховання, ритм уроку, режим дня і тижня, етика спілкування, робота з батьками, дизайн середовища – усе працювало на дитячі потреби і вікові можливості, сприяло розвитку дитячих здібностей, не шкодило фізичному і психічному здоров'ю.

На початку XXI ст. розробкою стратегічних документів з розвитку національної системи початкової освіти, проведенням теоретичних та експериментальних досліджень актуальних проблем навчання, виховання і розвитку молодших школярів, укладанням підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій для учнів і вчителів початкової школи займаються наукові школи академіків НАПН України О. Савченко, Н. Бібік та М. Вашуленка, такі вчені, як В. Васенко, І. Бех, О. Гармаш, Н. Голуб, М. Денисенко, Н. Коломієць, В. Крутій, О. Кузьміна, О. Лобова, С. Логачевська, Л. Масол, Л. Перетяга, Т. Пушкарьова, Ф. Рівкінд, С. Скворцова, Т. Суржук, Ю. Федусенко, Н. Фролова, Г. Яблонська, І. Янковська та ін.

Одним із пріоритетних напрямів розвитку освіти, зокрема і початкової, є дистанційне навчання.

Однак, аналіз сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання молодших школярів свідчить,

що їх розроблення перебуває на периферії наукового пошуку, наявні лише поодинокі авторські спроби впровадження методики дистанційного навчання молодших школярів (А. Лотоцька, Н. Пасічник, Є. Бачинська, О. Матушевська).

Актуальність модернізації початкової школи, практична значущість і недостатньо розроблена науково-методична підтримка інноваційних форм організації навчальної діяльності молодших школярів зумовили вибір теми дослідження **«Інновації у змісті та формах організації навчальної діяльності учнів початкової школи»**.

Об'єкт дослідження – процес інноваційного розвитку сучасної початкової школи.

Предмет – нововведення у змісті та формах організації навчальної діяльності учнів початкової школи.

Мета дослідження полягає в розробленні, теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці методичних засад вдосконалення дистанційного навчання молодших школярів.

Відповідно до мети визначено завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз наукової психолого-педагогічної та методичної літератури, чинної нормативно-правової бази з питань розвитку загальної середньої освіти і з'ясувати зміст сучасних реформ у початковій освіті та форми модернізації навчальної діяльності молодших школярів.

2. Обґрунтувати психологічні особливості навчання здобувачів початкової освіти в умовах розвитку електронного освітнього простору.

3. Здійснити моніторинг рівнів розвитку пізнавальних процесів психіки молодших школярів.

4. Розробити методичні засади вдосконалення дистанційного навчання учнів початкової школи.

5. Експериментально перевірити ефективність запропонованих методичних засад вдосконалення дистанційного навчання молодших школярів.

Гіпотеза дослідження: дистанційна форма навчання молодших школярів буде ефективною за умови використання здоров'язберезувальних компенсаторно-нейтралізуючих технологій.

Тему дипломної роботи затверджено вченою радою педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені І. Огієнка (протокол №14 від 29 жовтня 2019 р.).

Для вирішення поставлених завдань було використано комплекс **методів дослідження**: *теоретичні* – аналіз наукової психолого-педагогічної та методичної літератури, чинної нормативно-правової бази з питань розвитку початкової загальної освіти для обґрунтування змісту сучасних реформ у початковій школі та виявлення основних форм модернізації навчальної діяльності молодших школярів; *емпіричні* – бесіди, анкетування, оцінювання, спостереження за процесами дистанційного навчання молодших школярів з метою вдосконалення методик; педагогічний експеримент з питань апробації розроблених методичних засад для дистанційного навчання учнів початкової школи та практичного впровадження у освітній процес початкової школи основних положень дослідження; *математичної статистики* для опрацювання результатів педагогічного експерименту.

Теоретичне значення дипломної роботи полягає в тому, що:

- теоретично обґрунтовано зміст сучасних освітніх реформ у закладах загальної середньої освіти України;
- уточнено інноваційні форми організації навчальної діяльності учнів початкової школи;
- визначено засоби мобілізації психофізіологічних ресурсів здобувачів початкової освіти у процесі дистанційного навчання;
- дістали подальшого розвитку теоретичні та методичні засади вдосконалення дистанційної форми навчання молодших школярів.

Практичне значення дослідження полягає у розробці педагогічних настанов, спрямованих на вдосконалення дистанційної форми організації навчальної діяльності молодших школярів. Запропоновані методичні рекомендації можуть застосовуватись у розробці дистанційних курсів для учнів початкової школи, організації та проведенні дистанційної освітньої діяльності молодших школярів. Матеріали магістерського дослідження можуть бути використані під час викладання дисципліни «Актуальні проблеми початкової

освіти» для студентів педагогічних закладів вищої освіти, у системі підвищення кваліфікації учительських кадрів, проведенні педагогічної практики, написанні курсових робіт.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, результати дослідження обговорювалися під час виступів на засіданнях кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені І. Огієнка (2019-2020, 2020-2021 н. рр.) і конференціях: II Всеукраїнська науково-практична конференція «Технології виховання і розвитку дітей в умовах сучасного закладу дошкільної освіти» (Кам'янець-Подільський, 29 вересня 2020 р.) – «Інноваційні форми організації освітньої діяльності у сучасних закладах дошкільної і початкової освіти»; Всеукраїнська онлайн-конференція «Актуальні питання початкової освіти: досвід, реалії, перспективи (Кам'янець-Подільський, 15-16 жовтня 2020 р.) – «Дистанційне навчання у закладах загальної середньої освіти: сучасні реалії та перспективи»; IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Від творчого педагога до творчої дитини: гармонія партнерської взаємодії» (Кам'янець-Подільський, 28-29 жовтня 2020 р.) – «Дистанційні форми підготовки дітей дошкільного віку до вступу в заклад загальної середньої освіти».

Публікації. Основний зміст дипломної роботи відображено у публікації: Дистанційне навчання у закладах загальної середньої освіти: сучасні реалії та перспективи. Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол.: Н. В. Бахмат, Н. В. Гудима, О. В. Ковальчук. Київ : Міленіум, 2020. Випуск 3. С. 165-168.

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, шести підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

ВИСНОВКИ

1. Проведений аналіз змісту сучасних реформ у початковій школі дозволяє виокремити такі загальні тенденції розвитку національної початкової школи, як: ціннісна орієнтація освітнього процесу (патріотичне, громадянське, моральне, екологічне, естетичне виховання учнів); оптимізація організації навчання; застосування в навчанні діяльнісного та інтегрованого підходів; стандартизація та компетентнісна спрямованість змісту; програмна різноманітність, модернізація системи оцінювання успішності молодших школярів; децентралізація і розширення шкільної автономії в академічних питаннях.

2. Інноваційними формами організації навчальної діяльності молодших школярів є дистанційна, мережева і сімейна. Дистанційне навчання молодших школярів – сучасна форма здобуття знань; навчання, рівноцінне очному, заочному, екстернатному; комплекс освітніх послуг, які надаються учням молодшого шкільного віку за допомогою інформаційного навчального середовища та мультимедійних технологій; індивідуалізований процес, який відбувається опосередковано через взаємодію вчителя, учня та батьків засобами інтернет-технологій.

3. Створення безпечного освітнього середовища є запорукою здобуття дітьми якісної освіти. Питання безпеки, добробуту та здоров'я дітей (як фізичного, так і психічного) – одне з пріоритетних в закладах загальної середньої освіти. Психологічними особливостями навчання здобувачів початкової освіти в умовах розвитку електронного освітнього простору є здоров'язбережувальні, психолого-педагогічні та технологічні.

4. Визначено, теоретично обґрунтовано і апробовано компенсаторно-нейтралізуючі здоров'язбережувальні технології вдосконалення дистанційного навчання молодших школярів, серед яких виконання навчально-дослідницьких проектів та забезпечення рухової активності.

5. Упровадження у процес дистанційної освіти молодших школярів компенсаторно нейтралізуючих здоров'язбережувальних технологій забезпечило позитивні зрушення у рівнях розвитку словесно-логічної пам'яті, вміння виділяти суттєві ознаки, вербально-логічного мислення, мотивації до навчання здобувачів початкової освіти.

6. Результативність та ефективність розроблених компенсаторно-нейтралізуючих здоров'язбережувальних технологій доведено кількісно-якісними змінами. Показники рівнів пізнавальних процесів психіки та мотивації до навчання на контрольному етапі дослідження в експериментальних групах значно перевищують показники контрольних груп.

Проведене дослідження підтвердило, що компенсаторно нейтралізуючі здоров'язбережувальні технології є засобом удосконалення дистанційної освіти учнів початкової школи.

Натомість, доцільно зауважити, що результати, отримані під час аналізу науково-методичної літератури і експериментальної перевірки розроблених технологій, не в повному обсязі розкривають усі аспекти поставленої проблеми. Подальших досліджень потребують питання, пов'язані зі створенням методики дистанційного навчання молодших школярів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: [монографія] / В. Ю. Биков. К. : Атіка, 2008. 684 с.
2. Биков В. Ю. Технологія створення дистанційного курсу / В. Ю. Биков, В. М. Кухаренко, Н. Г. Сиротенко та ін. К., 2008. 324 с.
3. Ваганова Н. А. Сприймання як творчій перцептивний процес пізнавальної діяльності дітей. Актуальні проблеми психології: Зб. наук.праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. К. : Вид-во «Фенікс», 2015. Т. XII. Психологія творчості. Вип. 21. С. 46–53.
4. Васькова Н. П. Методика создания уроков в дистанционной форме. URL: <https://goo.gl/cGrrsN> (дата звернення: 17.03.2020).
5. Весела абетка. URL : <http://abetka.ukrlife.org/> (дата звернення : 10.05.2020).
6. Власенко Л. В. Методи дистанційного навчання. URL: <http://goo.gl/OOOU3Z> (дата звернення: 21.03.2020).
7. Волов В. Т., Четыррова Л. Б., Волова Н. Ю. Дистанционное образование : истоки, проблемы, перспективы. Самара : РИО СНЦ РАН, 2000. 100 с.
8. Выготский Л. С. Собрание починений : у 6-ти т. Т. 2-3. Проблемы развития психики / [под ред. А. М. Матюшкина]. М. : Педагогика, 1983. 368 с.
9. Волкова Н. П. Педагогіка : Посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2003. 576 с.(Альма-Матер).
10. Вчи.ua. URL: <https://vchy.com.ua/>. (дата звернення: 15.05.2020).
11. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. К. : Либідь, 1997. 366 с.
12. Гуревич Р. С. Напрями дослідження розвитку інформатизації сучасної освіти. Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського. Наукові записки. Сер. Педагогіка і психологія : зб. наук. ст. Вінниця, 2010. Вип. 32. С. 27-32.

13. Дерба С. М. Дистанційне навчання – допомога чи шкода учням. Інформаційні технології і засоби навчання. 2009. № 5 (13). URL: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html> (дата звернення: 24.04.2020).
14. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). 1993. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF> (дата звернення : 20.02.2020).
15. Державний стандарт початкової загальної освіти. 2011. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/ (дата звернення : 22.01.2020).
16. Державний стандарт початкової освіти. 2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF> (дата звернення: 20.03.2020).
17. Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів: ДСанПіН 5.5.2.008-01. URL: <http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/derz-stan.pdf> (дата звернення: 15.12.2019).
18. Джміль. Журнал для дітей, їхніх батьків і педагогів. URL: <https://jmil.com.ua/2020-1> (дата звернення : 18.05.2020).
19. Електронні версії підручників для 1-4 класів. URL: <https://cutt.ly/2apITMT> (дата звернення: 14.03.2020).
20. Завдання для 2-го класу Нової української школи. URL: <http://osvita.ua/school/nus/65313/> (дата звернення: 17.05.2020).
21. Завдання для 1-го класу Нової української школи. URL: <http://osvita.ua/school/nus/65278/> (дата звернення : 17.05.2020).
22. Завдання для пілотних класів. URL: <https://svitdovkola.org/pilot/3>(дата звернення: 17.05.2020).
23. Завдання для підготовки до ДПА у 4 класі. URL: <https://dpa.in.ua/dpa-2020-4-klas/> (дата звернення: 17.05.2020).
24. Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : [навчальний посібник]. Вінниця : ТОВ «Планер». 2011. 220 с.
25. Казкар. URL: <http://kazkar.info/> (дата звернення: 30.04.2020).

26. Книга-мандрівка. Україна. URL: <https://goo.su/0ZyK> (дата звернення: 30.04.2020).

27. Конституція України. 1996. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z960254K.html#63 (дата звернення: 27.02.2020).

28. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. 2014. 22 с. URL: http://www.tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncept.pdf (дата звернення: 27.02.2020).

29. Копосова О. Створення електронного засобу навчального призначення / О. Копосова // Початкова освіта, 2012. № 35 (659). С. 2–4.

30. Кратасюк Л. М. Інтерактивні технології в системі особистісно-зорієнтованої освіти / Л. М. Кратасюк, Л. О. Варзацька. К. : «Бібліотечка «Дивослова», 2006. С. 64.

31. Кудін А. П., Вакуленко І. В. Теоретичні засади підготовки викладача дистанційного навчання / А. П. Кудін, І. В. Вакуленко // Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць. К. : Вид. НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. Вип. 18. С. 125-131.

32. Кухаренко В. М. Аналіз законодавства дистанційної освіти в Україні / В. М. Кухаренко // Українознавство. 2009. № 4. С. 155-164.

33. Кухаренко В. М. Про змішане (гібридне) навчання. URL: <http://kvn-elearningblogspot.com/2014/06/blog-post.html> (дата звернення: 29.01.2020).

34. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання. Умови застосування. Дистанційний курс : [навч. метод. госіб]. Х., 2002. 320 с.

35. Лаврентьева Г. П. Пропедевтика формування інформаційної культури учнів початкової школи. URL: <http://journal.iitta.gov.ua> (дата звернення: 15.03.2020).

36. Лаврентьева Г. П. Психолого-ергономічні вимоги до застосування електронних засобів навчання. URL: <http://journal.iitta.gov.ua> (дата звернення: 15.03.2020).

37. Лаврентьева Г. П. Психолого-педагогічні аспекти використання ІКТ в початковій школі. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/> (дата звернення: 15.03.2020).

38. Левшин М. М. Інформаційні технології з першого класу (семіотичний підхід у процесі керування мультимедійними навчальними програмами. Вища освіта України, 2002. № 1(3). С. 58–64.

39. Литвинова С. Г. Online навчальне середовище вчителя-предметника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html> (дата звернення: 15.03.2020).

40. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах дистанційного навчання / авторський колектив; за ред. Є. М. Бачинської, О. В. Матушевської. Біла Церква : КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2020. 109 с. URL: <https://www.kristti.com.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-organizatsiyi-osvitnogo-protsesu-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osvity-v-umovah-dystantsijnogo-navchannya/> (дата звернення : 17.06.2020).

41. Найдьонова Л. М. Психологічні особливості сприймання екранної інформації. Актуальні проблеми психології : зб. наук.праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. К. : Вид-во «Фенікс», 2014. Т XII. Психологія творчості. Вип. 20. С. 240–246.

42. Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті. 2002. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/347/2002> (дата звернення : 26.12.2019).

43. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. 2013. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення : 26.12.2019).

44. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Київ : МОН України, 2016. 34 с.

45. НОВА ШКОЛА – цікавіше за підручник. Мультимедійні уроки. YouTube каналів. URL: (дата звернення: 26.02.2020).

46. Носенко Т. І. Інтерактивні технології навчання: навч. посіб. К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2010. 110 с.

47. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. Травень 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf> (дата звернення: 25.07.2020).
48. Освітня програма «Гармонія інтелекту та здоров'я». URL: http://гармонізуюча-освіта.org/pz2/02_049.html (дата звернення: 10.07.2020).
49. Освітня програма для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти за системою розвивального навчання URL: https://centrro.at.ua/index/pro_centr/0-4 (дата звернення: 10.07.2020).
50. Освітня програма «Інтелект України». URL: <https://intellect-ukraine.org>(дата звернення: 10.07.2020).
51. Освітня програма «На крилах успіху» URL: <https://school30.sumy.ua/wp-content/uploads/2018/04/Na-krylah-uspihu.pdf> (дата звернення: 10.07.20).
52. Освітня програма першого циклу початкової освіти за вальдорфською педагогікою. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/15677/1/Mezentseva.pdf> (дата звернення: 10.07.2020).
53. Освітня програма «Початкова школа: освіта для життя». URL: <https://www.slideshare.net/ippo-kubg/ss-85188064> (дата звернення: 10.07.2020).
54. Освітня програма початкової освіти «Світ, в якому я живу» / упоряд. Якименко С.І. Тернопіль Навчальна книга Богдан, 2018. 100 с. URL: <https://bohdanbooks.com/upload/iblock/3a9/3a9e360153688b9d47e178c5ff8c311f.pdf> (дата звернення: 10.07.2020).
55. Освітня програма «Росток». URL: <https://rostok.org.ua/shanovni-kolehy-osvityany-vchyteli-kerivnyky-zakladiv-zahalnoyi-serednoyi-osvity-batky-maybutnih-pershoklasnykiv/>(дата звернення: 10.07.2020).
56. Пахомова В. Г. Влияние виртуальной реальности на формирование образа «Я» младших школьников – активных пользователей компьютерных игр. URL: www.seanewdim.com. (дата звернення: 10.08.2020).

57. «ПЛЮСПЛЮС». URL: <https://www.youtube.com/user/plusplustv/videos> (дата звернення: 29.06.2020).

58. Полат Є. С. Педагогічні технології дистанційного навчання / [Є. С. Полат, М. В. Моїсеєва, А. Є. Петров] ; за ред. Є. С. Полат. М., «Академія». 2006.

59. Положення про атестацію електронного навчального курсу на рівні ВНЗ та МОН України. 2010. 48 с.

60. Про загальну середню освіту : Закон України від 13 травня 1999 р. № 463-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14#Text> (дата звернення: 29.06.2020).

61. Про затвердження Положення про дистанційне навчання. URL: http://osvita.ua/legislation/Dist_osv/2999 (дата звернення: 29.03.2020).

62. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси України : наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2012 № 1060. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12> (дата звернення: 27.03.2020).

63. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 29.01.2020).

64. Психологічна діагностика інтелекту, мислення, креативності дитини / Упоряд.: С. Максименко, Л. Кондратенко, О. Главник. К. : Мікрос-СВС, 2003. 112 с.

65. Розвиток дитини. URL: <https://childdevelop.com.ua/> (дата звернення: 17.02.2020).

66. Руханки. URL: <https://cutt.ly/napLo6L>, <https://cutt.ly/CapLjNT> (дата звернення: 17.02.2020).

67. Сиротенко Г. О. Інноваційний розвиток освіти: проблеми переходу від теорії до практики. Управління школою. 2005. № 1. С. 15-18.

68. Степанов О. М. Педагогічна психологія : навч. посіб. / О. М. Степанов. К. : Академвидат, 2011. 414 с.

69. Терлецька Л. Психологія дитинства: практикум. К. : Главник, 2006. 144 с.

70. Терлецька Л. Шкільна психодіагностика. К. : Редакція загальнопедагогічних газет, 2003. 117 с.
71. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 класи. К. : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. 240 с.
72. Трофімов Ю. Л. Психологія: підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін. ; за ред. Ю. Л. Трофімова. К. : Либідь, 2008. 558 с.
73. Фізкультхвилинки в початковій школі. URL: <http://klasnaocinka.com.ua/>, <http://www.myvchytel.dp.ua/> (дата звернення: 17.02.2020).
74. Цікава наука на каналі YouTube. URL: <https://cutt.ly/7apIVuF> (дата звернення: 17.02.2020).
75. Чалий О. Фотографії. URL: <http://gold555.com/psihologia/xohochite-na-zdorove.html> (дата звернення : 20.02.2020).
76. Чудо-юдо. URL: <https://chudo-udo.com/ot-4-do-6-let> (дата звернення: 17.02.20).
77. Шаповалова І. Використання ІКТ у початковій школі / І. Шаповалова // Початкова школа, 2013. № 1. С. 38–39.
78. Щоденник.ua – шкільна освітня мережа. URL: <http://company.shodennik.ua/benefits/education/> (дата звернення: 17.02.2020).
79. Щодо організації форм здобуття загальної середньої освіти в Новій українській школі : лист Міністерства освіти і науки України від 20.08. 2019 року № 1/9-525. URL: mon.gov.ua > пра > shodo-organizaciyi-form-zdobutty. (дата звернення: 12.03.20).
80. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посіб. URL: http://eduknigi.com/ped_view.php?id=23 (дата звернення: 17.11.2019).
81. «Я досліджую світ». Онлайн-ресурси для компетентнісного навчання учнів початкових класів. URL: <https://goo.su/0zYk> (дата звернення: 04.04.2020).
82. BrainBasket Foundation. URL: <https://brainbasket.org/ru/besplatnyie-uroki-scratch/> (дата звернення: 04.04.2020).
83. ClassDojo. URL: <https://www.classdojo.com/uk-ua/signup/> (дата звернення: 04.04.2020).

84. Classroom. URL: <https://classroom.google.com> (дата звернення: 04.04.2020).

85. Classtime. URL: <https://www.classtime.com/uk/> (дата звернення: 04.04.2020).

86. Duolingo. URL: <https://uk.duolingo.com> (дата звернення: 04.04.2020).

87. EdEra. URL: <https://www.ed-era.com/courses/> (дата звернення: 04.04.20).

88. LearningApps.org Google. URL: <http://dystosvita.blogspot.com/2014/04/learningappsorg.html> (дата звернення: 04.04.2020).

89. Moodle. URL: <https://moodle.org/> (дата звернення: 04.04.2020).

90. Kahoot. URL: www.pedrada.com.ua > (дата звернення : 04.04.2020).

91. The MetropolitanMuseum of Art. URL: <https://www.youtube.com/user/metmuseum> (дата звернення: 04.04.2020).

92. Zoom. URL: <https://blog.zoom.us/wordpress/> ru (дата звернення: 04.04.2020).